

Naše stališče.

Naša stranka lahko umre na avtonomističnem programu, a prodati ga ne more tudi za ceno kake vlade ne. A tudi to lahko rečemo vsemu slovenskemu narodu: Smrt naše stranke bi pomenila smrt slovenstva sploh. Zato razumemo, zakaj nekateri črni sinovi Slovenije s tako slastjo v uradih in izven uradov hujskajo in rujejo proti nam, a za to smo ob enem polni nade in prepričanja, da bo slovensko ljudstvo, ki noče svoje narodne smrti, vztrajalo v boju za svoj obstanek ob naši strani. Ta boj, četudi je težak in dolgotrajen, ni brezupen in brezuspešen. Ta boj za samostojnost Slovenije in avtonomistično ureditev države se širi in avtonomistične misli prodira v vseh strankah, razun morda v makrnjeni SKS. Četudi je boj hud in moramo veliko pretrpeti, vendar gre za to, ali končamo ali pa se nadalje borimo, dokler ne zmagamo. (Viharni kliči: Mi bomo vztrajali!) Mi se hočemo boriti do zmage! (Dolgotrajno odobravanje.)

Mi ostanemo v poštenu prijateljski zvezi s hrvatsko kmetijsko stranko in muslimansko stranko, da si priborimo najglavnejši cilj, avtonomijo in vsem, ki nas va-
bijo, ključemo: Nikdar brez avtonomije!

Resolucije zbora zaupnikov SLS.

Zbor zaupnikov SLS v Ljubljani dne 4. in 5. t. m. je sprejel tudi naslednje resolucije, ki se tičejo zlasti našega gospodarskega življenja:

Zadružništvo.

Zbor zaupnikov SLS ponovno pozivlja somišljenike stranke, da se v ožigled težkim gospodarskim razmeram, katerim se bliža naš narod, oklene z idealno ljubljansko zadružništva. Zlasti se naj naše ljudstvo s polnim zaupanjem oklepa svojih posojilnic in hranilnic, naj ne zadržuje prihrankov doma in naj ne naseda vabam nasprotnikov zadružništva.

Vse zadruga brez izjeme naj se oproste davka na poslovni promet.

Gospodarstvo.

Zbor zaupnikov obsoja neenakomernost davčnih bremen z ozirom na pokrajine in stanove, ki je glavni vzrok nezadovoljstva med državljani in zahteva takojšnje izenačenje davkov. Ravno tako obsojamo enostransko obremenjevanje gospodarsko šibkejših z indirektnimi davki. Zahtevamo:

1. Da se pri osebni dohodnini zviša eksistenčni minimum od dosedanjih 2500 D na najmanj 8000 D in opusti 30 odstotna doklada.

2. Da se ukine 30 odstotna doklada na hišno najemnino ker je ta davek že sam na sebi višji kakor v Srbiji.

3. Takse, ki onemogočujejo pritožbe, naj se znižajo na znosljivo mero ter naj bodo v skladu z našim civilno-pravnim in kazensko-pravnim postopkom. Enako naj se razširijo pristojbinske olajšave, ki jih ima pri prenosih in prekupih med ožjimi sorodniki in v slučaju nakupa po direktnem obdelovalcu zemljišča naš dosedanji zakon, na celo državo.

4. Specialna trošarina naj se istotako izenači in pri tem odpravijo nepotrebne, fiskalno malo koristne, za vinogradnike neznosne sekature. Napoved vina in vinski kontrolni list naj se ukine.

5. Protestiramo proti neenakomernosti pri dodelitvi svot za zgradbo novih cest in mostov, pri kreditih in uravnavo rek in potokov ter pri raznih drugih na-

Odgovor na to vprašanje tiči v najglobljih globinah človeške duše.

V Alešu sta mislili in delovali, da tako govorim, dve osebnosti. Aleš Blaž številka ena je bil plah in boječ človek, ki se je že zdavnaj pobotal s svojo plahostjo, se ji vdal in oklenil, da se bo kolikormogoče ogibal svojih sozemljanov. Aleš Blaž številka dve pa je bil drzen fant, poln podjetnosti in lahkomišelnosti, ves željen pustolovščin in vragolij. Aleš številka ena je bil gladko, mirno površje gorskega jezera, toda v globinah jezera so se skrivale nevarne ribe-roparice, treba je bilo le dirniti, pa so splavale na površje. Številka dve je kaj rada zapeljala številko eno v zapletene, težavne položaje, iz katerih se številka ena, prav vsled svoje plahosti in boječnosti, ni mogla izviti, pa najsi ji je bilo še tako neprijetno.

In tako se je zgodilo, da je tisto jutro šla številka dve čisto nedolžno na sprehod po mestu in tudi mimo gledališča. Kaj bi naj tudi bilo na takem nedolžnem sprehodu slabega? Kajti da dame z rdečimi klinčki ne bo in da številki dve ne bodo izpolnile njene tajne želje po zanimivih doživljajih, o tem ni bil nihče iskreneje prepričan ko prav številka dve.

In vendar je prišla —

Aleš Blaž je prijel za klobuk. Lahko bi ga bil dvignil in rekel: «Oprostite, menda ste se zmotili —! Jaz nisem Hinko Brglez.» Niti zlagal bi se ne bil —. In nato bi pobegnil.

In res je že odprl usta in leva noga je krenila v beg —. Pa desna noga ni hotela in obstal je na mestu.

Aleš Blaž je bil preveč plah, da bi pobegnil —.

Dvignil je torej klobuk, se zbegano nasmehnil in podal so si roke.

Pred njim sta namreč stali dve dami. Ena je bila

pravah, ki naj služijo izboljšanju narodnega gospodarstva, osobito kmetijskih panog.

Zahtevamo, da se dajo za te panoge zadostni krediti, kakor smo jih imeli, ko smo si urejevali te zadeve po avtonomnih pokrajinskih zborih. Ako je država prevzela in pomnožila bivše pokrajinske davke, mora tudi v polni meri prevzeti iz tega izviraajoče obveznosti.

Proti kuluku.

Zbor zaupnikov smatra zakon o kuluku za izraz poniževanja slovenskega naroda.

Obrt in industrija.

Najodločnejše protestiramo proti sistematičnemu ubijanju naše obrti in vsakemu poskusu demontiranja naše industrije. Odločno odklanjamo namero, da se koncentriira izdajanje vseh obrtnih dovoljenj v ministristvu. Ta namera ni samo krivična, marveč tudi protizakonita.

Sedanji davčni sistem je skrajno pomanjkljiv in odvzema obrtniku vsak pregled davčnih obveznosti. — Odmerjajo se naknadni davki čez mesece in leta, kar onemogočuje vsako kalkulacijo. Davek na poslovni promet pri obrtnikih naj se v toliko spremeni, da ostane dve delavni moči davka prosti. tudi v slučaju, da ima obrtnik tri ali več delavcev.

Zahtevamo znižanje železniških tarifov, ki onemogočajo transport surovin in izdelkov in to za vse dele države pod enakimi pogoji. V interesu reda v železniški upravi zahtevamo zlasti sedaj, ko je sprejeta južna železnica v državno upravo, da se vzpostavi v Ljubljani ravnateljstvo državnih železnic.

Zastarelo poslovanje carinaric, nestalnost ter nesposobnost carinske uprave uvozne predmete nepotrebno podražuje. Zaščitna uvozna carina naj ne bo šablonsko splošna, ampak naj štiti le one panoge industrije, ki zaščitne v resnici potrebujejo s splošno gospodarskega stališča. Izvozne politike sedanje vlade ne moremo dovolj obsoditi.

Zahtevamo reorganizacijo bolniških blagajn in preureditev delavskih, nezgodnih in starostnih zavarovanj ter odklanjamo v tem oziru sedanjo centralizacijo.

Zahtevamo, da vlada omogoči tudi malim obrtnikom in trgovcem obratovanje s kreditom Narodne banke, ki je danes na razpolago le veleindustriji. Vlada naj snuje in podpira obrtne-kreditne denarne zavode, posebno zadruga. Zahtevamo, da država pri svojih dobavah predvsem upošteva domačo obrt in industrijo, zlasti zadružništvo.

Varnost vlog nad vse.

Pravijo, da bi bilo človeku težko živeti, ako bi marsičesa v življenju ne pogabil. Na drugi strani je zopet gotovo, da nas doleti marsikatera škoda in izguba, ker le preradi in prehitro pozabimo. Še osel ne gre dvakrat na led, temveč si dobro zapomni, kje se je prvič spodtaknil. Človek pa gre dvakrat, trikrat in tudi večkrat v isto past in trpi dvakrat, trikrat ali večkrat iz istega vzroka škodo. To pa radi tega, ker se iz prve škode ni dosti naučil, ker je prehitro pozabil.

Pred vojno je pri nas prišla v polom vsled slabega gospodarstva Glavna posojilnica. Veliko vlagatelj je bilo težko prizadetih in še zadnji čas, torej po desetletju, je bilo v listih čitati poročilo, da so vlagatelje odškodovali v teku časa z dobrimi 50 odstot. Vlagali so pri njej, ker je obljubljala višje obresti in veliko malih varčevalcev je bilo tepenih zato, ker so se polakomnili

mlajša, najbrž imejteljica mehkega pa odločnega glasu, ki ga je čul, tako je zasodil, druga pa starejša, — mati in hči, kakor sta se napovedali, nedolžni žrtvi, ki si jih je izbral goljufivi Hinko.

Predstavili so se.

«Jaz sem Lenka Strnadova, veste! Saj me že poznate po sliki, kajne? Tole pa je moja mati Barba! Njen polni, rdečelični obraz se je prikupljivo smehljaj. Tudi mati mu je z dobrotljivim, prisrčnim nasmehom segla v roko.

Aleš ni vedel, kako in kaj mu je. Še vedno je bil na pobegu, da bi ga le ne bilo strah in sram pred temi ženskami! In povrh se je oglasila v njem tista struna, ki se oglaš v vseh plahih ljudeh, če naletijo na blago, dobro dušo. Boječi ljudje bodo razumeli Aleša —.

«Nisva pričakovali, da bi prišli, je nadaljevala Lenka. «Pa mati so le pravili, naj poskusiva.»

«Kako da me niste pričakovali?» je vprašal Aleš raztreseno. Od kod so neki tele ženske vedele, da je on, prav on, tisti, ki ga iščeta —? In da on, Aleš Blaž, nosi sedaj ime Hinko Brglez —? Tisto jutro se je pred narodnim gledališčem sprehajalo vendar tudi več drugih moških, ne samo on —!

«Saj je vendar večeraj zjutraj umrl vaš gospodar, pisatelj Aleš Blaž!» je rekla mati. In Lenka je pridjala:

«Kdo bi si bil kaj takega mislil! Pisala sem vam predvečerašnjim, v nedeljo, veste! Kdo bi bil slutil tistokrat, da bo med tem vaš gospod umrl —!«

Seveda, Aleš Blaž je že spet čisto pozabil, da je Aleš Blaž umrl. Previden je moral biti, da se mu ne bo zgodilo, kakor sinoči «Pri solncu» —!

«Seveda!» je dejal. «Ampak — kako, ali ste že zvedeli za njegovo smrt?»

visokih obresti. Toda to je bil tedaj le osamljen slučaj.

Sedaj pa listi poročajo kar o dveh bančnih polomih. Že zadnjič je «Slov. Gospodar» pisal, da je prišla v konkurz Balkanska banka, ki jo je vodil bivši finančni minister Plavšič. Odbor upnikov je sedaj ugotovil, da je nepokritega primanjkljaja pri tej banki 56 milijonov 935.940.75 D. Isti odbor je ugotovil naravnost kaznjivo dejstvo, da je bila na delniško glavnico 18 milijonov 750.000 D dejansko vplačnih le 4.599.165 D. — Ako povemo stvar po domače, je ta banka svoje vlagatelje kruto varala. Delniška glavnica, katera ima v prvi vrsti služiti kot kritje za morebitne izgube vlagatelj, je v treh četrtinah obstojala le na papirju. Tri četrtine glavnice ni bilo vplačane. Tako so postopali v bivši Avstriji pred 50 leti, ko so za prevaro ustanavljali delniške družbe, pri katerih so ljudje izgubljali strašne svote.

In ker so delniške družbe pod kontrolo vlade in je bilo kljub vladni kontroli mogoče tako gospodariti, da se delniška glavnica kljub jasnim predpisom zakona ni vplačala in je kljub vladni kontroli prišla Balkanska banka do blizu 57 milijonov D zgube, je jasno, da država svojo kontrolo nad delniškimi družbami vrši slabo. Gotovo pa država ne vrši te zakonite kontrole v zadostni meri, da bi obvarovala škode vlagatelje. Češkoslovaška republika je za varstvo vlagatelj izdala poseben zakon, ki omejuje banke. Pri nas pa vlada ni z zakonom ji naložene kontrole ne vrši.

Drugi bančni polom, ki stoji v ospredju zanimanja v Beogradu, pa je polom Ujedinjene banke. Pri tej se prizadete tri druge banke in sicer ena beograjska, ena zagrebška (Trgovska banka) in Ljubljanska kreditna banka. Ta banka je imela koncem leta 1922 97 milijonov dinarjev tujega denarja. Banka je predlagala sodišču prisilno poravnava, to se pravi, da bi se upniki, to so vlagatelji z njo pogodili in odstopili gotov odstotek svojih vlog. Koliko znaša izguba pri tej banki, še ni znano. Odbor upnikov bo to še je ugotovil.

Zato se nam zdi, da je «Slov. Gospodar» v zadnji številki zelo opravičeno pisal, kako si velika podjetja, med njimi zlasti banke le še umetno, le za največje obresti podaljšujejo življenje. In če bi imeli vpogled v stanje bank, če bi imeli vpogled v njihove knjige, bi našli, da je v takem obupnem položaju danes mnogo bank ter z bankami zvezanih fabrik in trgovin. Voda jim teče že v grlo, vendar se še nočejo podati. Hočejo si podaljšati življenje, za kar potrebujejo tujega kapitala, za kar lovijo kmetijski denar.

Kakor moramo pomilovati one, ki pri takih polomih izgubijo svoj težko prislužen denar, tako moramo zopet z druge strani priznati, da je to opravičena kazen. Taki vlagatelji so kaznovani radi tega, ker so gledali preveč na visoke obresti, premalo pa na varnost. Taki vlagatelji so po pravici kaznovani radi tega, ker izročajo kmetijski denar špekulantom, nezanesljivim ljudem, mnogokrat židom, ne zaupajo pa ga domačim hranilnicam in posojilnicam, pri katerih z denarjem gospodarijo previdni kmetijski možje in pri katerih nemejeno s celim svojim premoženjem jamčijo za vloge vsi, ki dobijo od hranilnice in posojilnice posojilo. — Dejstvo je, da taka hranilnica in posojilnica, ki ima približno 100 kmetijskih posestnikov za člane, predstavlja danes veliko večje jamstvo nego banke z milijonskimi osnovnimi kapitali. To tembolj, ker nam slučaj, kakor je bil pri Balkanski banki, dokazujejo, da so mnogokrat ti milijoni delniške glavnice le na papirju, v gotovini vplačanih pa je le majhen del. In povrh tega dovoljujejo naše hranilnice in posojilnice le manjša posojila, le proti vknjižbi na posestvo ali proti poroštvo

«Zvedela —!» se je čudila Lenka. «Saj pravim! Poglejte vendar malo krog sebel!»

«Saj sem ti pravila!» je rekla mati. «Gospod bo zaposlen, sem dejala!»

In obe sta pokazali na postarnega dedca, ki je na dolgem drogu nosil rdeč lepak. V velikih črkah je bilo na njem napisano: «Aleš Blaž nenadoma umrl!» — In izza ogle je prikoral drug dedec, ki je tudi nosil na dolgem drogu lepak, pa zelene barve, s sličnim napisom. In ljudje so kupoma kupovali od teh moških posebne izdaje, časopise vseh mogočih struj in strank.

Aleš je zardel.

Dobro uro je že postopal tod, pa ni opazil, da raznašajo lepaki in časopisi njegovo ime v vse vetrove! Pa tak je bil. Sedaj je razumel, zakaj so ga sinoči «Pri solncu» tako sumljivo gledali —. Dobro da jim je ušel Ni dvoma, v blaznico bi ga bili vtaknili —.

«Še niste brali časopisov?» je vprašala Lenka.

«Nisem.»

«Saj pravim! Takale nenadna smrt —! Koliko skrbi in dela prinese! — In danes imate tudi polne roke posla, kajne?»

«Ne. Prost sem. Odpustili so me iz službe.»

«Kdo?»

«Sorodniki.»

«Sorodniki —? Zakaj?»

Zmigal je z rameni.

«So že taki —.»

«Hm —, čudni ljudje! Torej ste za sedaj brez službe —? Ampak», je hitro pridjala, «saj so vam vse plačali, kajne?»

Veseli je bil, da je mogel odkritosrčno reči da. Po kratkem molku je rekla Lenka sočutno:

(Dalje prihodnjč.)

dobrih posestnikov in le takim posestnikom, o katerih poštenosti in gospodarski sposobnosti je odbor posojilnice prepričan.

Iz teh bančnih polomov pa se moramo naučiti enega, da je varnost vloge prva zahteva, od katere ne smemo odstopiti tudi ako ponujajo še višje obresti. Varno pa je naložen denar tam, kjer gospodarijo poštenu in previdni možje. Tako gospodarstvo pa je pri kmetijskih hranilnicah in posojilnicah, kjer gospodarji, ki jamčijo tudi sami s celim svojim premoženjem, dobro pretehtajo, komu dovolijo posojilo in na kako jamstvo. Ne moremo pa reči kaj takega o gospodarstvu bank, kjer evertne špekulacije, kjer se hočejo posamezniki okoristiti na račun vlagateljev in ne vprašajo, ali je to pošteno ali ne. Za to smo navedli dokaze zgoraj, navesti pa jih bomo mogli najbrž kmalu še več.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Bolgarska vlada je dala zahtevano zadoščenje radi napada na našega vojaškega zastopnika v Sofiji in s tem je spor srečno poravnal. Neljube posledice bomo pa lahko imeli radi protesta, katerega je vložila naša vlada v Atenah za slučaj, da Grki odpravijo monarhijo in vpeljejo republiko. Do tega čisto nepotrebnega protesta nas je pripravila rumunska vlada, ki se v prvi vrsti briga za položaj sorodnih vladarskih hiš na Balkanu. Sedaj smo se izjavili proti republikani na Grškem, ki nas čisto nič ne briga, kako bomo pa izgledali, če grški narod pri volitvah ali pa še prej s plebiscitom pokaže, da ne mara več kralja?

Prijateljstvo Beograda napram Rumuniji pa gre še v drugih ozirih preko meje in to se dokazuje sedaj tudi v tem, da je naša vlada prepustila brez vsake potrebe Rumuniji mesto Zombolj in okolico. Rumuni poprej nikdar niso mislili in računali, da dobijo ta del našega ozemlja in po določilih mirovnih dogovorov niso imeli niti najmanjše pravice, kaj takega zahtevati. Kar naenkrat so se pa spomnili in sprožili zahtevo po tem kraju pred našo razmejitveno komisijo. Ta je par let že lenuharila in žrla velike dijete, bilo je že vse polno napadov po beograjskih listih, da prav nič ne dela, ko so pa Rumuni zahtevali Zombolj in okolico, je pa ta lena komisija takoj to zadevo sprejela in beograjska vlada bo sedaj Rumunom ustregla. Do tega jo vodi skrajna brezbriznost za državne potrebe in koristi ter golo strankarstvo. Mesto Zombolj je okolično, ki ima industrijo ter zelo napredno gospodarstvo, šteje okrog 20.000 prebivalcev, ki so po večini Nemci in Madžari, par vasi, ki jih dobimo mesto tega od Rumunov, pa imajo samo 2000 prebivalcev, ki so po večini Srbi. Vlada si misli, Nemci pri volitvah itak ne bi glasovali za radikalno stranko, zato proč z njimi in celim okrajem, ker dobimo par srbskih vasi s par sto radikalnih volilcev.

Finančni parlamentarni odbor zboruje stalno v treh oddelkih, ki razmotrivajo proračune posameznih ministrstev. Ob tem razmotrivanju so najbolj zanimivi posamezni fondii ministrov. Vsak minister ima poleg proračuna še posebne milijonske zneske, ki se odtegujejo vsakemu naziranju.

Minister notranjih zadev imam tak fond v znesku 5.000.000 D, letos povečan za 576.000 D. Temu nasproti se predlaga za prvo pomoč ob priliki elementarnih neugod v celi državi le znesek — 1 milijon D.

Minister zunanjih zadev ima dispozicijski fond v znesku 10 milijonov din., razen tega še dodatek radi kurzne razlike nad 50 milijonov D, v celem nad 60 milijonov D.

Minister vojne ima dispozicijski fond v znesku 2 milijona dinarjev in dodatek radi kurzne razlike v znesku nad 2 milijona D, v celem nad 4 milijone D.

Minister financ razpolaga z odobrenjem ministrskega sveta z budžetskimi rezervnimi krediti, ki znašajo 122 milijonov D in so letos za celi — milijon manjši ko lani.

Razen tega ima finančni minister na razpolago fond «krijumčarski» (tihotapski), v katerega se stekajo velike kazni za tihotapstvo in mora biti zelo velik. Značilno je, da o tem fondu v proračunu ni duha ne sluha in da je le slučaj razkril ta — tajni fond.

Za te fonde se razen krijumčarskega fonda, katerega visokost ni znana, zahteva v proračunu 200.400.000 dinarjev, za 100.000 dinarjev več kakor znaša proračun ministrstva kmetijstva in vod.

Ti izdatki bi lahko popolnoma odpadli, ako bi se pri nas vodila dobra in pravična notranja in zunanja politika in omejil militarizem.

Finančni in trgovinski minister ter direktorji Narodne banke so zborovali in sklenili, da mora ostati pri deflaciji, to je, da se ne smejo tiskati novi bankovci, češ, da se bo dinar dvigal, če ga ne bo mnogo na tržišču. Ta politika je dobra, kjer je dobra in poštena uprava, pri nas, kjer uprava meče milijarde skozi okno in kjer so krediti samo za Srbe, pa taka politika zopet odpira vrata zlorabam in krivicam nad prečani in nad hrvatskim in slovenskim gospodarstvom. Narodna banka je dala na primer propadli beograjski Ujedinjeni banki 10 milijonov dinarjev kredita, četudi bi morala vedeti, da ta banka zelo slabo posluje. Kakor davčno, tako urejujejo v Beogradu tudi finančno politiko samo korist Srbije in v škodo prečanskih krajev.

V nedeljo so odpovali odposlanci našega parlamenta na Poljsko. Pred odhodom je dr. Korošec vladi sporočil, da bodo naši poslanci Poljakom priporočali ubližanje z Rusijo, ker je to velika potreba vseh slovenskih narodov in držav. Nastopil je proti temu, da se može tega odposlanstva udeležiti tudi profesor dr. Ilešič,

ki za srbsko-radikalni denar blati in obrekuje slovenske, za svoje pravice vnete izobražence kot avstrijance. Slovenski zastopniki nečejo imeti ničesar skupnega s takim človekom ter zavračajo tudi zahtevo vladnih poslancev, da bi vsak poslanec za to pot moral dobiti še 170 frankov na dan na stroške naših davkoplačevalcev.

Zborovanje naših zaupnikov je vzbujalo skozi tedne veliko zanimanje v Beogradu in Zagrebu, sedaj je pa vladni Beograd, ki je našo stranko presojal na svoj, kupoprodajni način ostal osramočen, dočim Zagreb dobiva nov dokaz, da so Slovenci narod, ki zna braniti svoje pravice, odločno izraziti svojo voljo ter tudi ceniti zavezništvo v boju proti centralizmu.

NEMCIJA.

Pretečeni teden so nemški fašisti poskusili s pučem na Bavarskem. Zanašali so se da bo državni komisar von Kahr potegnil z njimi, a so se zmotili. Razorožil in razgnal jih je že drugi dan ter več voditeljev pozaprl. — Bavarska ima od fašistov že dovolj, mogoče je pa, da se bodo še po drugih nemških deželah poskušili fašistični prevrati. — Nemški kronprinc se je vrnil na svoje posestvo v Sleziiji. Antanta je sklenila proti njegovi vrnitvi protestirati, a je njeno sporočilo prišlo prepozno v Berlin. Nemška vlada sedaj sporoča, da se kronprinc ne bo oddaljal s svojih posestev v Sleziiji in da se v nikakem oziru ne bo vmešaval v politiko. Francija pa s tem odgovorom ni zadovoljna in bo zahtevala od Nemčije izročitev bivšega prestolonaslednika.

NA BOLGARSKEM

Je bil te dni ubit zopet eden od ministrov prejšnje kmetijske vlade in sicer Duparinov, Stambolijskijev tovariš in poljedelski minister. Uradno poročilo pravi, da je skočil iz vlaka, ko so ga vozili v Sofijo v 6 letno ječo, in da je bil ustreljen na begu, ker se ni hotel predati. To uradno poročilo o smrti bivšega ministra Duparinova je na las podobno onemu o smrti Stambolijskega. — Nikdo ne dvomi, da gre tu za prosti umor, ki ga je naročila bolgarska vlada, da se za vedno odkriža moža, ki je imel med ljudstvom zelo mnogo pristašev.

ZADRUŽNO-SOCIALNI TEČAJI:

- Zadružno-socialni tečaje se vršijo od dne 19. do 30. novembra t. l. po naslednjih sodnih okrajih:
19. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Slovenjgradec v prostorih hranilnice in posojilnice (za sodni okraj Slovenjgradec).
 20. novembra (torek) ob 9. uri dopoldne: Šoštanj v cerkveni hiši (za sodni okraj Šoštanj).
 22. novembra (četrtek) ob pol 9. uri dopoldne: St. Jurij ob Taboru v cerkveni hiši (za sodni okraj Vransko).
 23. novembra (petek) ob pol 9. uri dopoldne: Rečica ob Savinji v gostilni Čujež (za sodni okraj Gornji-grad).
 26. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Laško v društveni dvorani (za sodni okraj Laško).
 27. novembra (torek) ob pol 9. uri dopoldne: Celje v hotelu »Beli vol« (za sodni okraj Celje).
 29. novembra (četrtek) ob pol 10. uri dopoldne: Rogatec v kaplaniji (za sodni okraj Rogatec).
 30. novembra (petek) ob 9. uri dopoldne: Šmarje pri Jelšah v gostilni Gradt (za sodni okraj Šmarje).

Tedenske novice.

Naš lavantinski škof dr. Karlin je imenovan za upravitelja Prekmurja in Meziške doline. Prekmurje je spadalo dosedaj pod sombotelsko škofijo, Meziška dolina pa pod Celovec.

Duhovniške vesti. Župnija Majšberg je podeljena g. Rajmundu Brataniču. Prihovski g. župnik Karol Kumer je imenovan duhovnim svetovalcem.

Shodi naših poslancev v nedeljo, dne 18. novembra: Palež: Sv. Martin na Pohorju po sv. maši ob pol 11. uri v društveni dvorani (v kaplaniji). Kugovnik: Sv. Danijel na Koroškem po sv. maši pri cerkvi. Krajnc: Pišce po rani sv. maši v verandi g. Ivana Kostevc. Vrečko: Sv. Križ na Slatini po rani sv. maši v Društvenem domu. Zebot: Sv. Peter pri Mariboru po rani sv. maši v samostanski šoli.

Orliški tečaj za mariborsko srenjo. Od 19. do 25. t. m. se vrši v Mariboru orliški organizatorični in tehnični tečaj. Vadile se bodo nove vaje in podal se bo poduk v poslovanju krožka. Vsak krožek naj pošlje vsaj po eno zastopnico. Župnije, kjer še nimajo krožka, naj pošljejo po eno mladenko, ki bo sposobna prevzeti vodstvo orliškega krožka, ki se mora ustanoviti v vsaki župniji.

Mladenke in tudi žene cele lavantinske škofije, ne pozabite, da se vršita dne 18. t. m. v Celju v Narodnem domu in dne 25. t. m. v Mariboru v dvorani v Lekarniški ulici 6 ženska tečaja. Oba tečaja bo vodila našim dekletom že dobro znana Dorica Angela Piskernik iz Ljubljane. Tečaja bodeta letos izredno zanimava in bodo dobile na njih naše mladenke navodila za delovanje v dekliških zvezah za celo leto. Zato, mladenke, kar vas je v spodnjem delu zelene Stajerske, vse v nedeljo, dne 18. t. m. v Celju! Mladenke gornjega dela Stajerske pa vse v nedeljo, dne 25. t. m. v Mariboru! Ženski spol je bil prvi in naj ostane prvi, kjer gre za izobrazbo in dobro stvar. Železniška zveza ugodna, da boste še isti dan doma.

Nemški poslanci vlečejo raje z radikali Srbi, z Pašičem, samo da bi zavlekli avtonomijo Slovenije. Raje pomagajo Pašičevi vladi nalagati nove davke, nego da bi pomagali vreči srbsko radikalno vlado. Nemci in radikalni Srbi nas sedaj skupno gulijo; skupno nam vlečejo kožo s hrbita. Nemci delajo to iz slepega sovraštva do Slovencev, a Srbi-radikalni, da si Beograd napolni žepa in kase. Nem-

cem je ljubše, da propada kmet in obrtnik — če tudi Nemec — samo, da še Slovenija tako brzo ne dobi avtonomije in z njo lastne kase. Obžalovanja so vredni oni ljudje, ki so glasovali za nemške kandidate. Nemci sami se že jočejo . . .

Ne pozabite na »Dijaško večerjo«! Odbor »Dijaške večerje« v Mariboru nasiti vsak večer 66 pridnih pa revnih študentov z dobro tečno hrano. Ti študenti bi drugače bili brez vsake večerje in bi morali strašno stradati. Prijatelji pridne mladine, ne pozabite teh študentov! Darujte za nje krompir, fižol, koruzo, žito ali kako drugo živilo. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Kdor pa nima živil, pa naj po svoji moči daruje v denarju. Spomnite se »Dijaške večerje« posebno v veselih družbah, na gostijah, na sedminah. Darovi se naj pošiljajo na naslov: »Dijaška večerja« v Mariboru v tiskarni sv. Cirila. Za darove se v imenu revnih dijakov že vnaprej zahvaljuje dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne kot predsednik »Dijaške večerje«.

Mariborske novice. V Mariboru je umrl ravnatelj mestne klavnice Kern. Po rodu je bil Nemec. Dvema židoma so zaplenili na mariborskem glavnem kolodvoru 3600 zlatih turških lir in 196 liver šterlingov. V našem denarju znaša zaplemba poldrugi milijon dinarjev. Žida se pišeta Barech in sta brata. Zlato sta nameravala iztihatapiti v Avstrijo, a so ju zasačili, denar odvzeli, tihotapca pa zaprli. — Č. g. dr. Ivan Jančič, župnik pri Sv. Petru v Sav. dolini je poslal za Dijaško semenišče v Mariboru 17 meterskih stotov živil, za bogoslovje 15 meterskih stotov in za akademike 11 meterskih stotov živil. Blagemu mladinojubu kakor vsem darovalcem naj Bog stotero povrne. — Po Pohorju nad Mariborom je kradel, ropal in tihotapil že nekaj let sem pohorski strah neki Mihael Germež. Te dni se je posrečilo izslediti njegovo skrivališče v gozdu v neki votlini. Sentlovrenski žandarji in nekaj lovčev je v noči obkolilo votlino in pozvali so Germeža, naj se uda. Germež je začel streljati; oblegovanci pa v votlino. Ko je Germež uvidel, da je izgubljen, se je sam ustrelil v votlini, a je bil že tudi ranjen. V votlini so našli več pokradenih stvari.

Iz Meziške doline. Blagoslov ljubeznipolne vladajoče velesrbske radikalne stranke se je že začel razlivati po naši dolini v obliki poštnih položnic, ki jih je nam poslal davčni urad. Ljudem je kar zastala sapa, ko so čitali ogromne številke, ki oznanjajo, kako morajo poplačati ujedinjene. Najprej je nam vlada ugrabila 20 procentov pri kolekovanju bankovcev, potem tri četrtinke pri zamenjanju kron za dinarje, nato je upeljala še visoko carino in trošerino, ki grozno podražuje vse kmetске potrebščine, zdaj pa nam še predpisuje tako nezasišano visoke neposredne davke, ki znašajo z invalidskim davkom vred 78krat toliko kot prej v mirnem času. To je pa vendar malo preveč! Beremo, kako sovražni Italijani stiskajo podjarmljene Slovence hočejo jim vzeti njihov jezik, a živeti jih vendar še hočejo pustiti in gospodarsko jih nočejo uničiti, a naši bratje, ki so nas osvobodili, nas hočejo gospodarsko uničiti in popolnoma izžeti. To ni ljubezen, to je brezsrčni balkanizem, ki ga goji naš nesrečni centralizem. Ni čuda, da se ljudji polašča jeza in nevolja, mrmranje gre od hiše do hiše in kletev se sliši iz stoterih ust; zraven pa se nam rogajo še nekdanji nemčurji z zaničljivim, škodoželjnim posmehom, češ: To imate zdaj! To je hudo! Kam bo to pripeljalo? In v tem času so nekateri ljudje še tako drzni, da ustanavljajo po raznih krajih naše doline srbsko radikalno stranko. Čudimo se potrpežljivosti naših ljudi, da ne vzamejo palice v roke ter tem ljudem zalučijo v obraz: »Pojte proč od nas, vi, plačani izdajalci našega Slovenskega naroda, vi grobokopi naše sreče in našega blagostanja! Začnite vendar enkrat te ljudi bojkotirati! Kdor je zapisan srbski radikalni stranki, naj gre od nas! Za take ljudi med nami ni prostora, za nje je Macedonija.

Iz Meziške doline. Dohodnina. Pred par meseci je davčna oblast v Slovenjgradcu poslala občinam seznam onih strank, ki morajo plačati dohodnino s pripombo, da naj se oni, katerim se zdi predpisani dohodninski davek neopravičen, pritožijo v teku 14 dni. Mnogo pritožb se je vložilo, pa škoda kolekov, zakaj: vse pritožbe so bile zastoj. Ravno zdaj razpošilja davčni urad položnice za vplačila davka in s čudom gledamo, da se je vsem strankam namesto kakšne olajšave dohodninski davek zvišal za 100 procentov onega zneska, ki je bil prvotno predpisan. Slišimo, da vlečejo davčni uradi tri procente onih davkov, ki jih iztirjajo od ljudstva. Ali je res pohlep po teh treh procentih te ljudi tako otmil, da ne poznajo več nobene mere. Ni čuda, da je vsled tega zavladalo največje ogorčenje po celi dolini. Vemo, da tudi ob času vojske pri odjemanju žita in živine gotovi ljudje iz prevelike državnosti ter lastne sebičnosti in dobičkaželjnosti niso imeli usmiljenja za ljudstvom. In konec? Svet še ni obstal, ampak se še vedno suče!

Blagoslavljanje novih zvonov na črešnjevski podružnici Sv. Treh kraljev. Spodbudna slovesnost. Na predvečer zahvalne nedelje je duhovništvo ob obilni udeležbi spremljalo tri bronaste zvone »sv. Trije kralji, Srce Jezusovo, Srce Marijino« na svetovsko ozaljšan trikraljski grič v Jelšovcu. Pozdrav g. župnika iznad venčanega voza: Prvi zvon »sv. Trije kralji« naslovljen, bodi vrlim okoličanom zvezda vodnica do nebeskega Betlehema! Drugi »Srce Jezusovo« naj bi postal in ostal hrepenenje nebeskih višav mladeničem in možem, kojim je poklonjen. Tretji, milo »Srce Marijino« krščen, bodi veselje dekliških in materinskih src, kojim je posvečen. — Prišla je zahvalna nedelja, zadnji lepi dan. Cerkev Sv. Treh kraljev v Jelšovcu je, kakor povsod trikraljska cerkev, obsežna; a tokrat je bila premajhna. V celih procesijah so namreč priromali častilci sv. Treh kraljev iz črešnjevke, makolske, studeniške, laporske, slovenjebistriške župnije. Ob asistenci osmero duhovnikov je zvone blagoslovil g. dekan Josip Cerjak. Pridigoval je župnikov sošolec, slovenjebis-